

Informácia o 52. zasadnutí Rady vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť

Dňa 23. júna 2025 sa v priestoroch Účelového zariadenia Bôrik v Bratislave uskutočnilo 52. zasadnutie Rady vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorému predsedala štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR Katarína Roskoványi. Program bol schválený v nasledujúcom znení:

1. Informácie zo zasadnutí výborov a o plnení uznesení;
2. Návrh Štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie;
3. Informácia o Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2024;
4. Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2024;
5. Výskumná správa Amnesty International „Oddelení a nerovní: Správa o (ne)riešení segregácie rómskych detí na Slovensku“;
6. Vyjadrenie znepokojenia a odporúčanie Vláde SR v súvislosti s návrhom novely Ústavy SR;
7. *Rôzne:*
 - *Informácia o návšteve Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii Rady Európy (ECRI) na Slovensku;*
 - *Informácia o kampani OSN k 60. výročiu Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie;*
 - *Diskusia k rizikám a dopadom tohtoročnej novely zákona o mimovládnych a neziskových organizáciách;*
 - *Otázky:*
 1. *Utajovanie vývozu zbraní*
 - *Z akého dôvodu, na rozdiel od iných členských krajín EÚ (ČR, G, FR, PL), SR neuvádza žiadne informácie o vývoze výrobkov obranného priemyslu do Izraela? Aký je dôvod zaradenia Izraela do režimu utajenia „vyhradené“?*
 - *Vyváža SR do Izraela výrobky obranného priemyslu? Podľa databázy OSN COMTRADE vyváža. Alebo utajujeme nulu?*
 2. *Medzinárodné záväzky SR*
 - *Zmluva o obchodovaní so zbraňami (ATT) stanovuje, že zbrane sa nesmú vyvážať do krajiny, ak existuje vedomosť, že môžu byť použité na páchanie genocídy, vojnových zločinov alebo závažných porušení ľudských práv. Porušuje SR záväzky vyplývajúce z ATT?*
 - *Kedy plánuje SR uvaliť obojsmerné zbrojné embargo na Izrael, aj v zmysle záväzných preventívnych opatrení vyplývajúcich z Dohovoru o zabránení a trestaní zločinu genocídy?*
 3. *Metodika reportovania*
 - *Prečo správa o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu zohľadňuje len čerpanie licencií udelených v danom roku, pričom ignoruje čerpanie z platných licencií z predchádzajúcich rokov? Kde sú reportované čerpané licencie udelené v predchádzajúcich rokoch?*

- *Plánuje MH vydať metodický pokyn, ktorý metodológiu reportovania jasne upraví tak, aby správa poskytla presnejší obraz o vývoze zbraní?*

BOD 1

Štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR Katarína Roskoványi informovala členov Rady, že od posledného zasadnutia rady, ktoré sa uskutočnilo 24. marca 2025, zasadal Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie, ako aj Výbor pre deti a mládež a Výbor pre rodovú rovnosť. V období od posledného zasadnutia Rady sa hlasovalo formou „per rollam“ k materiálu „14. periodická správa Slovenskej republiky o implementácii medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie“, ktorý predložilo Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Hlasovanie prebehlo úspešne a rada vzala predmetnú správu na vedomie.

V súvislosti s plnením uznesenia č. 334 z 24. marca 2025 k výskumnej správe Amnesty International – „(Ne)dosiahnuteľná potreba bývať“ o dodržiavaní práva na primerané bývanie na Slovensku – bolo uvedené, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny poskytli k materiálu stanoviská. Materiál bol členom rady doručený pred zasadnutím, avšak zo strany Združenia miest a obcí Slovenska sa do zasadnutia nepodarilo spracovať vstup. Podľa dostupných informácií sa však na ňom v súčasnosti pracuje a členom rady bude dodatočne doručený.

Štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR Katarína Roskoványi v súvislosti s plnením uznesenia č. 323, konkrétne písmena A3 zo 49. zasadnutia rady, ktoré sa uskutočnilo 19. septembra 2024, informovala o prijatých krokoch na základe odporúčaní z auditu. Uviedla, že na základe opatrenia generálneho tajomníka služobného úradu zo dňa 29. apríla 2025 sa konalo pracovné stretnutie za účasti referenta odboru ľudských práv, povereného riadením, ako aj dvoch referentiek finančného útvaru. Predmetom stretnutia bolo prijatie opatrení zameraných na zlepšenie procesu poskytovania dotácií. Proces implementácie týchto opatrení je aktuálne v štádiu realizácie, pričom sa predpokladá jeho ukončenie pred nasledujúcim zasadnutím rady. Vzhľadom na náročnosť schvaľovacieho procesu jednotlivých inštrukcií na úrovni ministerstva však môže dôjsť k určitým časovým posunom. Uvedená agenda bude predmetom ďalšej diskusie na nadchádzajúcom zasadnutí rady.

Rada k tomuto bodu prijala uznesenie č. 336, ktorým informáciu o zasadnutí výborov a o plnení uznesení rady vzala na vedomie.

BOD 2

V rámci bodu 2 informovala štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR o Návrhu Štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie (ďalej len „výbor“). Návrh štatútu bol členom zaslaný 16. júna, následne opätovne 20. júna so zmenou v zložení výboru. Na základe žiadosti Rady pre mediálne služby bol zástupca uvedený v článku 3, ods. 1 vyradený zo zoznamu členov výboru a jeho účasť na zasadnutiach bude možná len v postavení prizvaného. Štátna tajomníčka Ministerstva vnútra SR Lucia Kurilovská predložila návrh štatútu s vysvetlením, že jeho cieľom je zvýšiť efektivitu

práce výboru. Návrh zároveň rozširuje kompetencie tajomníka a pôsobnosť výboru, ako aj členskú základňu o zástupcov ďalších rezortov a inštitúcií, ktoré doposiaľ neboli členmi – napríklad z oblasti kultúry, zdravotníctva či financií. Do návrhu bola zapracovaná aj pozícia štátnej tajomníčky Ministerstva vnútra SR. Uvedené zmeny boli prerokované v rámci samostatného zasadnutia výboru a následne predložené rade na schválenie.

Rada k tomuto bodu prijala uznesenie č. 337, ktorým schválila Návrh Štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie.

BOD 3

Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2024 (ďalej len „správa“) bola členom rady zaslaná pred zasadnutím. Predsedajúca požiadala o stručné predstavenie správy predkladateľku materiálu, riaditeľku Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Silviu Porubánovú. Riaditeľka strediska informovala, že Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, ako národná inštitúcia pre podporu a ochranu ľudských práv a národný antidiskriminačný orgán, má zo zákona povinnosť zverejniť predmetnú správu každoročne do 30. apríla na svojom webovom sídle. Uviedla, že aj v roku 2024 stredisko pokračovalo piaty rok vo formáte a obsahu správy, ktorý sa v praxi osvedčil a je z ich pohľadu relevantný. Správa pozostáva zo štyroch kapitol, pričom prvá kapitola obsahuje návrhy a odporúčania adresované politickým aktérom a zároveň ich vyhodnotenie. Zvyšné tri kapitoly sa zameriavajú na najvypuklejšie problémy, ktoré stredisko identifikovalo na základe konkrétnych prípadov z praxe. V roku 2024 sú nosnými témami: nenávisťné prejavy (nielen v online priestore), situácia v oblasti právneho štátu a segregácia rómskych detí vo vzdelávaní. Uvedené tri témy boli zároveň identifikované ako strategické oblasti Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ktorým sa organizácia systematicky venuje výskumne, publikačne a pripravuje k nim monitoring. V súvislosti s témou právneho štátu bola členom rady oznámená príprava jesenného odborného podujatia Festival právneho štátu, ktoré je zamerané na diskusie o otázkach právneho štátu. Záverom riaditeľka uviedla, že správa bude v najbližších dňoch zverejnená aj v anglickej verzii a tradične bude prezentovaná pred zástupcami diplomatických misií pôsobiacich na Slovensku, vo Viedni a pred medzinárodnými ľudskoprávnymi organizáciami so sídlom v zahraničí, najmä v Rakúsku a Belgicku.

Niektorí členovia rady ocenili kvalitu a formu predloženej správy, pričom poukázali na jej čitateľnosť, razanciu a schopnosť reflektovať aktuálne problémy v oblasti ľudských práv. Zazneli podnety k posilneniu formulácie uznesenia, aby bolo zreteľne uvedené, že správu vypracovalo Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. Zároveň bolo vyjadrené poďakovanie za spoluprácu a vzdelávacie aktivity strediska, najmä v zariadeniach sociálnych služieb a v rámci kampane Október – Mesiac úcty k starším.

Rada vzala správu na vedomie uznesením č. 338.

BOD 4

Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2024 predložilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. V mene ministerstva správu stručne uviedol zástupca

ministerstva Ján Gabura, ktorý informoval, že materiál bol už predtým prerokovaný vo výbore pre rodovú rovnosť a uznesením č. 94 vzatý na vedomie. Správa je rozdelená do štyroch hlavných kapitol a to inštitucionálne zabezpečenie rodovej rovnosti, financovanie opatrení, rovnosť a nediskriminácia, rodovo podmienené násilie.

V diskusii zaznelo ocenenie komplexnosti materiálu a najmä jeho dôrazu na úlohu mimovládnych organizácií, ktoré sú podľa viacerých členov rady kľúčovým aktérom pri presadzovaní rodovej rovnosti, hoci v súčasnosti čelia častým útokom a znevažovaniu. Otvorili sa aj dve zásadné otázky a to Index rodovej rovnosti – Slovensko sa podľa správy posunulo len mierne, o 0,7 bodu, pričom naďalej zaostáva o 11,1 bodu za priemerom EÚ. V tejto súvislosti zaznela otázka, či správa obsahuje konkrétne nádeje alebo opatrenia, ktoré by mohli v budúcnosti viesť k rýchlejšiemu zlepšeniu. V Súčasnosti je problémom neudržateľnosť financovania rodovej rovnosti najmä prostredníctvom projektových schém a externých zdrojov. Zaznela výzva na stabilnejšie systémové riešenie, napr. cez štátny rozpočet. Zástupca ministerstva potvrdil, že súčasná situácia je komplikovaná najmä kvôli konsolidácii verejných financií, čo znemožňuje zavádzanie systémových riešení zo štátnych prostriedkov. Ako nástroj na podporu rodovej rovnosti spomenul napr. aktívnu osvetovú činnosť odboru rodovej rovnosti na sociálnych sieťach, ako aj prebiehajúcu transpozíciu smernice EÚ o rovnosti v odmeňovaní, ktorej legislatívny návrh by mal byť predložený v prvej polovici roku 2026.

Rada k tomuto bodu prijala uznesenie č. 339, ktorým vzala Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2024.

BOD 5

Členovia rady sa zhodli, že vzhľadom na širokosť témy inklúzie a desegregácie bude vhodné osobitné stretnutie k tejto téme. Uznesením č. 340 rada zaviazala predsedu zvolať mimoriadne zasadnutie k problematike inklúzie a desegregácie vo výchove a vzdelávaní do konca septembra roku 2025.

BOD 6

Zástupcovia občianskej spoločnosti vyjadrili jasný postoj, že návrh novely Ústavy SR je problematický a nezrozumiteľný. Zdôraznil, že Ústava SR je základným zákonom štátu, ktorý musí byť zrozumiteľný, jednoznačný a čitateľný pre všetkých, nielen pre ústavných právnikov. Kritizovali spôsob, akým je novela pripravená – podľa nich vytvára právnu neistotu, najmä v tom, ako sa budú interpretovať nové ustanovenia ústavy vo vzťahu k existujúcim medzinárodným dohovorom o ľudských právach. Podľa nich by vláda mala ustúpiť od zámeru prijímať takúto zmenu, ktorá môže mať ďalekosiahle dôsledky.

Reagovala aj štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti SR Katarína Roskoványi, ktorá uviedla, že právo „nie je matematika“ – teda nie je vždy úplne presné alebo jednoznačné. Vyzdvihla úlohu Ústavného súdu SR ako jediného orgánu, ktorý má právomoc vykladať ústavu. Podľa nej teda nie je dôvod očakávať, že všetky interpretácie budú okamžite jasné a bez výkladu – práve preto existuje Ústavný súd, ktorý má byť autoritou v prípade nejasností.

Michal Kotian, podpredseda Rady vlády pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie, nadviazal na diskusiu a poukázal na to, že zmena ústavy je predovšetkým v rukách poslancov parlamentu, ktorí majú v demokratickom systéme moc takúto zmenu schváliť alebo odmietnuť. Vyzval prítomných, aby využívali svoj vplyv na poslancov, ak sú s návrhom nespokojní. Zároveň podotkol, že ak návrh prejde, existujú ďalšie inštitúcie ako prezident či prípadne Ústavný súd, ktoré môžu zmenu zastaviť alebo prehodnotiť. Kritizoval aj používanie výrazu „znepokojenie“ v oficiálnych stanoviskách, ktoré by podľa neho mohlo byť chápané ako urážka, keďže návrh predložil predseda vlády.

Na to reagoval verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský, ktorý súhlasil s tým, že novela prináša zásadné otázky. Pripomenul, že ako ústavní činitelia, aj on a ďalší komisári zložili sľub vernosti ústave a judikatúre, ktorá z nej vyplýva. Avšak práve novela ústavy podľa neho narušá kontinuitu tejto judikatúry a právnej istoty. Podčiarkol, že on ako verejný ochranca práv nemá aktívnu legitimáciu na to, aby sa sám obrátil na Ústavný súd, a teda sa môže ocitnúť v právne nejasnej situácii – nebude si istý, ktoré rozhodnutia a judikatúru má pri ochrane práv ľudí uplatňovať. Poukázal aj na medzinárodný rozmer: keď Slovensko napríklad kritizovalo Nórsko za zásahy do rodinného života, Nórsko muselo rešpektovať rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva. Podobne by mala aj Slovenská republika rešpektovať medzinárodné štandardy. Ak by sa však ústava zmenila tak, ako sa navrhuje, Slovensko by mohlo odmietnuť plniť medzinárodné záväzky pod zámienkou národnej suverenity – čo by mohlo ohroziť aj tie ľudské práva, ktoré dnes pokladáme za samozrejmé.

Martin Macko z Iniciatívy Inakosť uviedol, že Európska únia je postavená na rešpekte k národnej identite, no táto identita sa týka výnimočností ako jazyk, kultúra či vzdelávací systém – nie jadrových princípov ľudských práv. Práve ľudské práva – rovnosť, sloboda, dôstojnosť – sú základom európskej identity a tým, čo členské štáty spája. Novela ústavy podľa neho predstavuje krok opačným smerom: Slovensko ňou signalizuje, že chce mať vlastný výklad ľudských práv – teda že nie všetky medzinárodne uznávané ľudské práva bude akceptovať. Takýto postoj je podľa neho v priamom rozpore so základnými hodnotami EÚ a Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Práve v tejto súvislosti vystúpil Rado Sloboda z Amnesty International Slovensko s konkrétnymi príkladmi toho, čo by novela mohla v praxi spôsobiť. Uviedol, že ak by v budúcnosti napríklad slovenský súd rozhodol, že rómske deti boli segregované v školách, a Európsky súd pre ľudské práva by potvrdil, že ide o porušenie Dohovoru, no štát by sa odvolal na národnú ústavu a rozhodol, že rozhodnutie súdu nie je „v súlade s hodnotami ústavného poriadku“ – takéto rozhodnutie by mohol ignorovať. Transrodovým osobám by bol znemožnený právny súlad medzi ich identitou a dokladmi, a ak by sa obrátili na medzinárodný súd, ktorý by rozhodol v ich prospech, Slovensko by mohlo odmietnuť rozhodnutie s tým, že „je v rozpore s ústavou“ – bez akejkoľvek povinnosti ho implementovať. Ženám by bol odopretý prístup k zdravotnej starostlivosti v oblasti reprodukčných práv, napríklad pri umelom prerušení tehotenstva alebo antikoncepcii, a aj keby medzinárodné orgány rozhodli, že ide o porušenie práv, štát by mohol oponovať, že „ústavné hodnoty“ chránia „živé hodnoty národa“, a teda nebude rešpektovať rozhodnutie.

Rada k tomuto bodu neprijala uznesenie.

BOD 7

Zástupkyňa Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Barbara Illková predložila dve informácie, ktoré boli vypracované vecne príslušným odborom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, odborom ľudských práv. Jedná sa konkrétne o informáciu o návšteve Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii Rady Európy v Slovenskej republike a jedná sa o informáciu o kampani OSN k 60. výročiu prijatia medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie. V dňoch 19. až 23. mája 2025 sa uskutočnila siedma monitorovacia návšteva Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii Rady Európy (ďalej len „ECRI“) v Slovenskej republike so zástupcami štátnej správy a ďalších inštitúcií. V rámci tzv. country by country monitoringu sa uskutočnilo aj uzavreté stretnutie komisie s verejným ochrancom práv, so Slovenským národným strediskom pre ľudské práva, s Radou pre mediálne služby, so zástupcami generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sudcami, Justičnou akadémiou a taktiež predstaviteľmi samosprávy a základných škôl v Zlatých Klasoch a v Plaveckom Štvrtku. ECRI sa v rámci svojej návštevy špecializuje najmä na otázky súvisiace s bojom proti rasizmu, rasovej diskriminácii, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii. Počas svojich návštev hodnotí aj efektívnu rovnosť a prístup k právam, integráciu a inklúziu, v prípade Slovenskej republiky s osobitným zreteľom na boj proti segregácii rómskych detí v školstve. Siedme kolo monitoringu ECRI bolo zamerané na predchádzanie nenávisným prejavom a trestným činom z nenávisťi a boj proti nim, na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania a začlenenia do zdravotnej starostlivosti a vzdelávania z pohľadu nasledovných cieľových skupín - Rómovia, migranti, utečenci a LGBTI komunita. Program monitorovacej misie ECRI otvoril štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, pán Marek Eštok, ktorý ocenil dlhodobú spoluprácu Slovenskej republiky s ECRI a jej prínos k rozvoju a ochrane ľudských práv. Následne sa uskutočnila interaktívna diskusia medzi delegáciou ECRI v zložení: členka predsedníctva ECRI a členka ECRI za Belgicko, člen ECRI za Moldavsko, zástupcami so sekretariátu ECRI. Tak táto delegácia sa stretla so zástupcami štátnej správy a ďalších inštitúcií v dňoch 20. a 22. mája 2025. Počas rôznych formácií stretnutí na interaktívnom dialógu participovali zástupcovia Ministerstva spravodlivosti SR. My ďakujeme pani štátnej tajomníčke za to, že sa osobne zúčastnila týchto rokovaní. Ďalej to boli zástupcovia Ministerstva vnútra SR, vrátane prezidenta policajného zboru, Úradu hraničnej a cudzineckej polície a migračného úradu. Ďalej zástupcovia Ministerstva školstva, výskumu a vývoja mládeže SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva cestovného ruchu a športu SR, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a Úradu splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny. Delegácia ECRI, navštívila aj regióny. 21. mája bola v Zlatých Klasoch a Plaveckom Štvrtku. Debriefing z návštevy sa uskutočnil 23. mája 2025. Výsledkom návštevy bude monitorovacia správa, ktorá bude obsahovať prioritné a ďalšie odporúčania. Orgány štátnej správy budú môcť pripomenkovať návrh správy v decembri 2025 z faktického hľadiska. Správa bude následne schválená ECRI a pred publikovaním správy odhadom v júni alebo v júli budúceho roku, bude môcť Slovenská republika zaslať svoje stanovisko k jej obsahu. Na spomínanom debriefingu ECRI avizovala dve prioritné odporúčania, ktoré bude adresovať Slovenskej republike. Následne prebieha aktuálne komunikácia ECRI, ktorá zasiela tzv. focal point, follow-up otázky,

na ktoré vypracúvajú odpovede vecne príslušné rezorty. ECRI sa stretla aj s mimovládnyimi organizáciami v osobitných formátoch.

K informácii o kampani OSN k 60. výročiu Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie uviedla, že taktiež táto informácia je iniciovaná odborom ľudských práv Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Informovala, že v decembri tohto roku si pripomínáme 60. výročie prijatia Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, všeobecne zaužívaným pojmom CERT, ktorý bol prijatý tento dohovor 21. decembra 1965. Pri tejto príležitosti OSN, iniciuje kampaň, ktorá má viaceré zámery a ciele. V prvom rade ide o zvýšenie počtu ratifikácií dohovoru a uznanie právomocí CERT prijímať individuálne sťažnosti. Ja by som pripomenula, že Slovenská republika sa stala zmluvnou stranou tohto dohovoru a zároveň hneď po tej sukcesii uznala právomoc výboru na zabránenie rasovej diskriminácie prijímať individuálne podania o porušení vyplývajúcich z tejto medzinárodnej zmluvy. Medzi ďalšie ciele a zámery kampane patrí zvýšiť pravidelné podávanie správ a implementáciu odporúčaní, zdôrazniť úlohu občianskej spoločnosti a ďalších zainteresovaných strán v boji proti rasovej diskriminácii, zdieľať informácie o pokroku v boji proti rasovej diskriminácii na regionálnej aj miestnej úrovni, riešiť štruktúry rasovej nerovnosti a ďalšie zakorenené výzvy, diskutovať o vznikajúcich výzvach v boji proti rasovej diskriminácii a obnoviť záväzok implementácii dohovoru. Na základe odporúčania výboru OSN pre odstránenie rasovej diskriminácie boli vyzvané príslušné rezorty a inštitúcie, jedná sa o Ministerstvo dopravy SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómskej komunity, Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. Všetky tieto rezorty a vecne príslušné inštitúcie boli vyzvané, aby prispeli k 60. výročiu dohovoru, organizáciou a vykonávaním aktivít na miestnej, národnej, v kontexte vnútroštátnej, regionálnej alebo medzinárodnej úrovni. Ide teda o organizáciu podujatí, vydávanie publikácií, šírenie príbehov o vplyve dohovoru na život spoločnosti a jednotlivcov v nej a podobne. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR súčasne vyzvalo na zaslanie informácie o uskutočnení aktivít priamo sekretariátu CERD so zverejnením príslušných kontaktných adries. Zapojenie Slovenskej republiky do kampane bude môcť byť aj témou neskoršej diskusie s Výborom OSN na zabránenie rasovej diskriminácie počas obhajoby 14. periodickej správy Slovenska o implementácii CERD, ktorú Slovenská republika predložila v máji 2025. Ďalšou súčasťou kampane bude aj konanie high level konferencie, čiže konferencie na vysokej politickej účasti, ktorá sa bude konať počas plenárneho zasadnutia výboru v decembri 2025 v Ženeve. Bližšie informácie o aktivitách k výročiu budú priebežne zverejňované na webovej stránke Výboru OSN na zabránenie rasovej diskriminácie, ktorý, teda tento portál, bude slúžiť ako informačný zdroj o podujatiach, o multimédiách a ďalších produktoch súvisiacich s výročím.

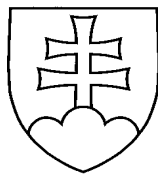
K diskusii k rizikám a dopadom tohtoročnej novely zákona o mimovládnych a neziskových organizáciách sa vyjadril predkladateľ Rado Sloboda z Amnesty International Slovensko. Upozornil na viaceré zásadné výhrady voči prijatej novele, ktorá podľa neho napriek čiastočným úpravám zostáva problematická. Zákon bol prezentovaný ako nástroj zvýšenia transparentnosti, avšak v praxi podľa neho predstavuje najmä mechanizmus kontroly a sankcií, ktorý môže mať odradzujúci efekt na občiansku spoločnosť a zasahovať do jej práv.

V stanovisku organizácie, ktorú zastupuje, sa zákon hodnotí ako hrozba pre nezávislé pôsobenie mimovládnych organizácií a ako nástroj, ktorý môže ochromiť ich schopnosť obhajovať verejný záujem. Poukázal tiež na stanovisko Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) z 25. apríla, ktoré konštatuje, že zvýšenie transparentnosti samo osebe nie je legitímnym dôvodom na obmedzenie slobody združovania a že predkladatelia zákona nepreukázali nedostatočnosť existujúceho právneho rámca. Upozornil tiež na nadmernú administratívnu záťaž, ktorú zákon ukladá najmä menším mimovládnym organizáciám, čo môže negatívne ovplyvniť ich fungovanie. Informoval, že verejný ochranca práv podal návrh na posúdenie ústavnosti zákona a že viaceré organizácie vrátane Amnesty International zvažujú intervenciu v konaní pred Ústavným súdom. Navrhol, aby sa rada na ďalšom zasadnutí vrátila k téme a prijala odporúčanie smerom k vláde na revíziu zákona. Marcel Zajac, zástupca Rady vlády Slovenskej republiky pre mimovládne a neziskové organizácie upozornil na viaceré vážne problémy spojené s účinnosťou zákona, ktorý nadobudol platnosť s mimoriadne krátkou legislatívnou prípravou (menej než mesiac). Uviedol, že zákon ukladá komplexné a technicky náročné povinnosti, ktoré mimovládne organizácie neboli schopné v danom čase adekvátne implementovať. Podstatnou zmenou je, že organizácie sa po prijatí verejných zdrojov v stanovenom objeme (jeden dar nad 3 300 eur alebo spolu nad 10 000 eur ročne) stávajú povinnými osobami podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. To zahŕňa nielen povinnosť odpovedať na žiadosti, ale aj proaktívne zverejňovanie údajov. Výklad toho, čo sa považuje za verejný zdroj, pritom zostáva nejednoznačný. Zástupca upozornil na rozdiel medzi verejnými inštitúciami, ktoré majú na plnenie zákonných povinností mandatorné rozpočtové krytie, a súkromnými organizáciami, ktoré takúto možnosť nemajú. Tvrdí, že tým dochádza k prenosu verejnoprávných povinností na subjekty, ktoré nemajú primerané finančné ani kapacitné zabezpečenie, čo je v rozpore s princípmi proporcionality a rovnosti pred zákonom. Varoval, že zákon môže vážne ohroziť poskytovanie verejnoprospešných služieb, ktoré štát sám nezabezpečuje – napríklad v oblasti sociálnych služieb, hospicovej starostlivosti či práce s ľuďmi bez domova. Zástupkyňa Ministerstva financií SR Barbara Brvnišťanová informovala, že rezort pripravuje opatrenie, ktorým sa ustanoví vzor výkazu pre organizácie s medzinárodným prvkom – občianske združenia, odborové organizácie, neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby a nadácie. Účinnosť opatrenia sa predpokladá od 1. augusta 2025. Prílohou opatrenia bude excelovský výkaz, ktorého štruktúra bude obsahovať najmä prehľad príjmov podľa zdrojov a výdavkov (osobitne výdavky použité mimo EÚ), zoznam fyzických a právnických osôb, ktoré prispeli na činnosť organizácie (pri fyzických osobách iba príspevky nad 5 000 € ročne, pri právnických osobách všetky), zoznam členov orgánov organizácie a ich zmeny, vysvetlivky k vyplneniu výkazu. Výkaz bude organizácia povinná uložiť vo formáte Excel do verejnej časti Registra účtovných závierok, ktorého prevádzkovateľom je Ministerstvo financií SR. Prvýkrát sa bude zostavovať za obdobie 1. jún 2025 – 31. december 2025. Opatrenie je aktuálne vo vnútrorezortnom pripomienkovom konaní. Po jeho finálnom prijatí budú dotknuté subjekty informované.

K otázkam týkajúcim sa vývozu a obchodovaniu so zbraňami sa vyjadrila zástupkyňa Ministerstva hospodárstva SR Miriam Fecenková. Predmetné informácie boli utajené zo

zahranično-politických a bezpečnostných dôvodov. Ide o informácie podľa bodu 14 a 15 platného zoznamu utajovaných skutočností Ministerstva hospodárstva SR. Či utajujeme nulu alebo nejaký nenulový počet, nie je možné povedať, pretože ide o súčasť utajovanej informácie. Databázy OSN, EÚ a iných organizácií spracovávajú údaje na základe rôznych metodík, preto sa rovnaké zdrojové údaje môžu v nich odzrkadliť vždy inak. Ministerstvo hospodárstva SR dôsledne plní svoje zákonné povinnosti pri udeľovaní licencií na vývoz výrobkov obranného priemyslu v súlade s vnútroštátnou a európskou legislatívou, ako aj medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky. Každý vývoz je posudzovaný individuálne na základe stanovísk príslušných rezortov a inštitúcií, vrátane Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstva obrany SR a tiež spravodajských služieb. Slovenská republika ako členský štát EÚ uplatňuje prísne kritériá aktuálneho znenia spoločnej pozície Rady z roku 2008-944 z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu. Všetky rozhodnutia sa prijímajú zodpovedne a s dôrazom na ochranu ľudských práv, ako aj na bezpečnostné a zahranično-politické súvislosti. Ministerstvo nemôže komentovať konkrétne prípady vývozu, najmä ak ide o údaje podliehajúce zákonnej ochrane. Ministerstvo hospodárstva SR nemá vedomosť o zámere zaviesť obmedzenia na obchod s výrobkami obranného priemyslu s Izraelom ani na úrovni EÚ, ani na úrovni Slovenskej republiky. Ministerstvo hospodárstva SR dôsledne dodržiava všetky záväzky pre Slovenskú republiku, záväzne medzinárodné sankcie. Výročná správa o obchode s výrobkami obranného priemyslu je zverejňovaná v rozsahu, ktorý určuje zákon číslo 392/ 2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu, § 41. Ide o štandardizovanú metodiku, ktorá zohľadňuje bezpečnostné, obchodné a aj medzinárodné aspekty tejto citlivej agendy.

K tomuto bodu rada neprijala žiadne uznesenie.

UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 336

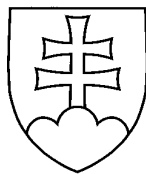
z 23. júna 2025

k Informácii o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. berie na vedomie

A.1 Informáciu o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady.

UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 337

z 23. júna 2025

**k návrhu štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu,
xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie**

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. schvaľuje

- A.1. návrhu štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie;

B. ukladá

**tajomníkovi Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie,
antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie**

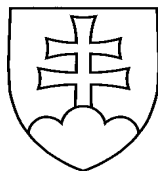
- B.1. zabezpečiť zverejnenie štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie;

do 31. júla 2025

C. zrušuje

- C.1. štatút Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie schválený uznesením Rady vlády Slovenskej

republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 175
z 29. júna 2017.

UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 338

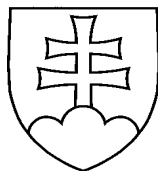
z 23. júna 2025

**k Informácii o Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady
rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2024**

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. berie na vedomie

- A.1 Informáciu o Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2024 vypracovanú Slovenským národným strediskom pre ľudské práva.

UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 339

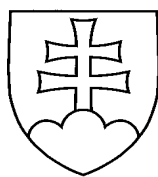
z 23. júna 2025

k Súhrnnej správe o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2024

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. berie na vedomie

A.1 Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2024.

UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 340

z 23. júna 2025

k návrhu na zvolanie mimoriadneho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť k problematike inklúzie a desegregácie vo výchove a vzdelávaní

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A.1 vyjadruje súhlas

so zvolaním mimoriadneho zasadnutia rady k problematike inklúzie a desegregácie vo výchove a vzdelávaní.

A.2 odporúča

predsedovi rady zvoliť mimoriadne zasadnutie rady k problematike inklúzie a desegregácie vo výchove a vzdelávaní *do konca septembra roku 2025*.